

Vsaka ljubezen je pesem - Najlepše slovenske ljubezenske pesmi po izboru slovenskih avtorjev

Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev (Zbirka Triglav), 2004.

Društvo slovenskih pisateljev je lansko leto domačo knjižno ponudbo popestrilo z izborom ljubezenskih pesmi. Urednik Alojz Ihan je k sodelovanju povabil skupino slovenskih pesnikov. Naprošeni so bili, da prispevajo po eno svojih ljubezenskih pesmi, poleg tega pa iz slovenske poetične zakladnice izberejo po pet pesmi, ki se jim zdijo najlepše in se ukvarjajo z isto temo. Sodelovalo je 28 umetnikov besede, z njihovim izborom pa se je število razširilo na 64 avtorjev, ki so v knjigi zastopani vsaj z enim svojim delom. Na tak način je nastal zanimiv izbor poezije, v katerem bo prav gotovo vsakdo, ki mu je tematika iz tega ali onega razloga blizu, našel kaj zase. Knjiga prijetno preseneti s tem, da prinaša, zlasti po zaslugi Bogdane Herman, tudi nekaj slovenskih ljudskih pesmi. Dodati velja še, da predstavlja priložnost, da se bralec zaradi motivike sreča z avtorji, ki mu sicer niso blizu ali jih ni poznal.

Tukaj pa je pravzaprav nujno, da nanizamo še par kritič-

nih pripomb. Kakor priznava tudi urednik Ihan v spremni besedi, *“nihče od povabljenih ni izbiral analitično-sistematično, ampak so izbire poudarjeno osebne. Nemalokrat celo naključne, odvisne od trenutne pozornosti tistega, ki je izbiral”*. To kaže poudariti zato, ker je glede na podnaslov *“Najlepše slovenske ljubezenske pesmi po izboru slovenskih avtorjev”* moč sklepati na manj domačijsko metodologijo in na bolj pretanjene kriterije, kot je motivika in število. Seveda gre za povsem legitimen pristop, ki pa je lahko tudi problematičen. (Primer: denimo, da se ob tej knjigi nekdo prvič sreča z Janezom Menartom, ki je v knjigi predstavljen s satirično *“Staro pesmijo”*. Seveda je simpatična, duhovita, ne da se zanikati, da govori tudi o ljubezni itd. Odprto pa ostaja vprašanje, po katerem kriteriju spada v vrh slovenske ljubezenske poezije in če je *“ljubezenski”* Menart z njo optimalno predstavljen.)

V podnaslovu in v uvodu je zapisano, da so bili k sodelovanju povabljeni *slovenski pesniki*, vendar ni jasno, po katerem merilu si nekateri ne zaslužijo tega laskavega naslova. Ni naš namen presojati, kdo od sodelujočih je morda odveč, vsekakor pa bode v oči odsotnost nekaterih kvalitetnih imen.

Naslednja pripomba ima vzrok bržkone prav v omenjenem izboru in (nehote) prikazuje, do kam seže pogled *“uradne”* pesniške srenje. Če

namreč pogledamo na celoten spisek zastopanih avtorjev, ni treba biti posebej kritičen opazovalec, da nam stopi pred oči precejšnja neuravnoteženost. Zlasti kar zadeva prisotnost pesnikov novejšega časa, odkar je narod po revoluciji razdvojen. Sicer sta vsak z eno pesmijo zastopana France Balantič in Ivan Hribovšek; dva predstavnika zamolčane katoliške strani, ki sta v zadnjem dobrem desetletju dobila dovolilnico za obstoj na slovenskem Parnasu. Pri tem kaže kot zanimivost dodati, da je Balantič na predlog kar treh sodelujočih predstavljen edino z najbolj razvpitim, s svojim tako rekoč klišejskim ljubezenskim sonetom, *Zublji nad prepadom*. Kričeča pa je odsotnost pesnikov zamejstva in diaspore. Naj omenimo vsaj Vladimirja Kosa, Franceta Papeža in še posebej dr. Tineta Debeljaka, ki je med drugim na posebej pretresljiv način ubesedil ljubezen do žene.

Treba je priznati, da mor-da ni pravično, ko ob taki nekonfliktni publikaciji dopuščamo aluzijo na najgloblja vprašanja, ki s svojo nerešenostjo obvladujejo našo družbo, zato mirne duše denite kritične pomisleke v oklepaj, vzemite v roko simpatično, lepo opremljeno knjigo in si postrezite s slovenskim ljubezenskim pesniškim genijem.

Lenart Rihar